

ชื่อวิทยานิพนธ์ การพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยวที่ส่งผลกระทบต่อภูมิศาสตร์การเมืองท้องถิ่นกรณีศึกษา
อำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

ผู้วิจัย นายกิตติภูมิ สังข์หอม **รหัสนักศึกษา** 2558000911 **ปริญญา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร. ปธาน สุวรรณมงคล

(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธนศักดิ์ สายจำปา **ปีการศึกษา** 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน ในระยะ 15 ปี ที่ผ่านมามี คือ พ.ศ.2545 ถึง พ.ศ.2559 (2) ศึกษาผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อภูมิศาสตร์การเมืองท้องถิ่น (3) เสนอแนะแนวทางการลดผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อภูมิศาสตร์การเมืองท้องถิ่น

การศึกษาวิจัยเรื่องนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 37 คน คือ (1) ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 4 คน (2) สมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 12 คน (3) กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน 5 คน (4) ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวในอำเภอปาย 15 คน และ (5) ตัวแทนผู้อำนวยการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดแม่ฮ่องสอน 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างและทำการวิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนา

ผลการวิจัย พบว่า (1) การพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอ เกิดจากปัจจัยภายใน คือ ยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งระดับชาติ ระดับกลุ่มจังหวัดและจังหวัด และปัจจัยภายนอก คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน และการเมืองท้องถิ่น (2) ผลกระทบต่อภูมิศาสตร์การเมืองท้องถิ่น ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ มีการลงทุนจากภายนอกจะทำให้มีรายได้จากการท่องเที่ยวแต่ก็ทำให้ที่ดินมีราคาเพิ่มและค่าครองชีพสูง ด้านสังคม เกิดการขายที่ดินแล้วอพยพออกนอกพื้นที่ มีการย้ายถิ่นเข้ามาในภาคธุรกิจทำให้ประชากรแฝงเพิ่มมีมิชฉะชีพปะปนและสร้างปัญหาในพื้นที่ ด้านวัฒนธรรม คือ วัฒนธรรมท้องถิ่นเสียคุณค่าจากการนำไปใช้ส่งเสริมการท่องเที่ยว ด้านสิ่งแวดล้อม คือ ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านการเมืองท้องถิ่น กลุ่มธุรกิจมีมากขึ้น และหนุนให้มันักการเมืองท้องถิ่นหน้าใหม่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดูแลความเรียบร้อยในพื้นที่ที่มีแย้งกันใช้ ควบคุมการใช้พื้นที่สาธารณะและมักขัดแย้งกับผู้ประกอบการเรื่องควบคุมการก่อสร้างให้เป็นไปตามกฎหมาย (3) ข้อเสนอแนะได้แก่ ร่วมกันสร้างและปฏิบัติตามแผนแม่บทการท่องเที่ยว กำหนดข้อบัญญัติเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และพัฒนาแบบมีส่วนร่วม

คำสำคัญ การพัฒนาการท่องเที่ยว ผลกระทบ ภูมิศาสตร์การเมืองท้องถิ่น อำเภอปาย

Thesis title: The Impact of Tourism Development on Local Geography in Case Study of Pai District, Maehongsong Province

Researcher: Mr. Kittipoom Sunghom; **ID:** 2558000911; **Degree:** Master of Political Science

Thesis advisors: (1) Dr. Pathan Suvanamongkol, Associate Professor;

(2) Dr. Thanasak Saijampa, Assistant Professor; **Academic year:** 2017

Abstract

This research aims to study (1) tourism development in Pai district, Mae Hong Son Province during the past 15 years, from 2002 to 2016; (2) the impact of tourism development on local geography; and (3) to provide a guidance for reducing the impact of tourism development on local geography.

The method to study was relevant researching and in-depth interviews with purposive sampling from (1) 4 persons from local administration, (2) 12 persons who were members of the Local Government Council, (3) 5 persons of village headman, (4) 15 persons of tourist entrepreneurs in Pai district, and (5) 1 person of represent of provincial tourism and sports officer. Then, the data were analyzed using a content analysis method and a descriptive analysis method.

The findings of the study are: (1) tourism development of the district caused by internal factors were the tourism development strategy on national, community and provinces, while those caused by external factors were public participation and local politics. (2) The impact on local geography on economically, socially are investment from external to generate income, increase in land price and high cost of living; sale of land and evacuation from the area, migration into the area in the business sector, the increase of latency. Culturally, there is indication of loss of cultural values resulting from promoting tourism while impact on local environment includes, natural and environment degradation. On the political side, there are more active local politics, more business groups as well as more support for new local politicians, increased burden on local administrations with regards to the control and maintenance of order in the crowded areas and public space, and frequent conflicts entrepreneurs with regards to regulating construction to comply with the law. (3) Recommendations are to develop and implement master plan for tourism by setting local laws and regulations to be aligned with relevant organization.

Keywords: Development of Tourism, Impact, Local Geography, Pai district